

PROTOKOLL

REGIONUTVALG		Agro	
Møtested:	Bølgen og Moi Utsikten Hotell, Kvinesdal		
Dato/tid:	2.-3.november 2016 kl. 11.30	Protokoll: 02/16	
TIL STEDE:			
Arbeidsutvalget	Willy Finnbakk, Anne Lise Kindingstad, Audun Meland, Åge Andre Brømnes, Sigurd Høyland, Jon Leif Eikaas.		
Regionutvalget	Jan Arild Anda, Marianne Storhaug Strøm, Ståle Hetland, Randi Therese Nese, Hans Aanestad jr., Martin Mæland, Tore Pollestad, Magnus Aanestad, Livar Nedrebø, Ola Eikeland, Gunn Svihus, Bent Ove Byberg, John M Raugstad, Elin Åmot, Anne S. Lunde, Kåre K. Søyland, Thore Håland, Carl Peder Eiane, Per Inge Egeland, May Ann Levik, Karl Andre Vignes, Iren Vestersjø Hidle, Bjørn Ivar Bekkevold, Håvard Nevland, Einar Refstie, Kari J. Melhus (vara for Sigmund Slettebø), Karl H. Eik, Bjørg Hilde Fidjeland (vara for Jørgen Ådneram), Gunn Siri Ousdal, Åge Gyland, Ole Helle, Audun Stålesen, Nils A. Andreassen (vara for Øyvind Vågsvoll), Sjur Lauvdal, Tor-Arne Frivold, Børge Helliesen, Simon A. Simonsen, Inger Liv Thoresen, Magne Th. Bakken, Helge Verdal, Olav A. Handeland, Terje Birkeland, Egil Åmlid, Geir Delin (vara for Arild Viken), Frode Borø Svaland, Alf Eivind Myren, Halvor A. Øiestad (vara for Frank B. Sigvaldsen)		
Valgkomité	Birger Reve, Knut E. Olimstad, Ivar Opsal		
Andre	Sigmund Rangen, Bjørn Laugaland, Siv Meling, Gunnar Bjørndal,		
Forfall	Lenita Salte, Pål Ånund Tveiten, Odd Sande, Anders Nordbø, Kristen Mydland, Jørgen Ådneram, Sigmund Slettebø, Oddgeir Vestersjø, Birger Hetland, Sven Martin Håland, Malvin Hebnes, Øyvind Vågsvoll, Arild Viken, Frank B. Sigvaldsen, Erlend Harestad, Anne Karin Grødeland.		
Konsernstyret	Oddveig Gikling-Bjørnå, Bente Roer, Inger Lise Rettedal (gjest 2. dag)		
Administrasjonen	Torleif Bjella, Kjell Rakkenes, Ingvill Jørgensen, Torgeir Erfjord, Torill Undheim		
Referent	Ingvill Jørgensen		

Sak nr	
1	<p>Konstituering Opprop, godkjenning av innkalling og sakliste</p> <p>2 til å skrive under protokollen sammen med RU-leder Iren V. Hidle og Egil Åmlid</p> <p>Innspill til tidsplan: Sak om Vedtektsendringer burde vært gitt mer tid, ikke bare 15 minutt på en så viktig sak.</p> <p>Willy Finnbakk åpnet sin tale med å spørre om hvor mange som er her for første gang, da dette også er hans første møte som RU-leder. Er opprinnelig bygutt, men har i dag gård på Løge i Time. Hvorfor er vi her? Får vi til en god fremtid? Vi bør bruke tiden til å tenke høyt sammen! Vi bør vel ikke bare fokusere på det negative, kanskje noen kommer på noe som er positivt, i så fall bør en komme med det høyt!</p> <p>Vedtak: Innkalling og sakliste godkjent.</p>

2	<p>Regional Valgkomite informerer Leder i Regional Valgkomite Gunn Siri Ousdal orienterte om arbeidet i komiteen. Ba om at kretsutvalgene/utsendingene kommer med innspill til lokale valgkomiteer, for å kunne finne kandidater nok for å få til gjennomgående representasjon.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er det samarbeid mellom regional og sentral valgkomite? <p>Vedtak: Saken tatt til orientering</p>
3	<p>Salg/Marked Konserndirektør Torleif Bjella la frem saken. Orienterte om utfordringene i markedet, men også om mulighetene, når det gjelder merkevarene, EMV og storkjøkkensegmentet. Stort press mot merkevarene – disse går ned i andel. Og at innovasjon og FOU er viktig for å kunne bygge fremtiden.</p> <p>Innspill fra møtet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spørsmål om hvem som produserer hvilke EMV produkter når det ikke står Norfersk A.S på. • EMV – dårlig butikk for alle – vil en se en lavere fokus på EMV fremover? • Vi vet at en del kilo kjøtt forsvinner i tillagingen av maten – hva er egentlig antall kilo forbruk? Trenger en mer rette tall fra Folkehelsen? • Hva er forskjellen mellom EMV og merkevare i fortjeneste? • Miljø og økologi - dette er to forskjellige ting som ofte blir blandet sammen og satt likhetstegn mellom. Påstår at konvensjonell drift er mer miljøvennlig enn økologisk. • Er en nok på merkevarene for å selge dette? Har EMV overtatt merkevarene sin plass? Er det EMV som blir de nye merkevarene, eller er det bare slik at en har tilpasset seg, eller har en vært for lite på? • Trenger vekst og volum, og forbruket går ned – hva med nivå av forbruket ihht sammenlignbare land rundt oss? • Danmark skal ha dyrevelferdsmerking, skal Norge satse på dette? • Savner fokus på Norsk Kjøttfe i dette. • Hva med Asko og at butikken ikke får våre merkevarer? • Har vi vurdert om vi skal senke lønnsutgiftene på samme måte som konkurrenter, eller skal vi ha disse høyere utgiftene? <p>Torleif svarte ut spørsmålene.</p> <p>Vedtak: Saken tatt til orientering</p>
4	<p>Tilførsler – Råvare & Medlem Torgeir Erfjord orienterte om sakene som markedsandeler og situasjonen på produksjonene, litt om konkurrentene og deres strategier, nyansatt storferådgiver på Sørlandet, nødslakt-ordningen, påvirkningen fra produsentene mot butikk-kjedene og returpunkt i Vest-Agder, dette er under arbeid for å finne den rette ordningen.</p> <p>Innspill og spørsmål fra møtet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spørsmål om volum på retur til Agder. • Hvorfor tas smågris fra Østlandet hit? • Nødslakt-ordninga i Aust-Agder – vi er en del av Agro og det blir oppfattet

	<p>som urettferdig at vi har høyere pris for nødslakt enn resten. Vilkårene på nettet ble endret i løpet av vinteren. Dette bør endres. Er dette et Nortura-prosjekt?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skryt for fin status og fin presentasjonen. Slakteri i Kvia-marka, hvor står denne saken? <p>Vedtak: Saken tas til orientering</p>
5	<p>Økonomi/drift i Nortura Oddveig Gikling-Bjørnå la frem saken. Orienterte om resultatet og balanse pr. 2. tertial i 2016 og økonomiske muligheter, det økte lammesalget som er viktig, prognosene for neste år, «ribbe-eksporten» på gris går også i år, situasjonen på storfe, det som skjer på kylling og at vi har fått en langsiktig avtale med NorgesGruppen på fjørfe på 2 + 2 år. Markedsbalanse på egg, men utfordringen er å få nok egg fra frittgående høner ihht krav fra markedet. Orienterte også om Nova-prosjektet på IT-systemer, og hvorfor enkelte valg er tatt. Landbruksmeldingen som kommer i desember; Nortura må arbeide og være tett på denne. Ikke kjekt at en ikke fikk til enighet med KLF vedr. balanseringssaken. Vil i tillegg prøve å få til jevn reklame hele året.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lammeprisen – den er lav, har gått ned til produsent når vi tar ut høyere pris i butikk. Hvem skal bestemme antall purker og skal en ta dette nedover? • Avtalen med Norges Gruppen på kylling – hvordan fungerer den? Hva med at resultatet er påvirket av trekket i utbetalingsprisen? • Kampanjer – dette må kjøres i rette sesongene. • Sliter med IT-avtalen. Var det ikke mulig å finne en annen leverandør? • Hva med arbeidspresset i Nortura under all effektiviseringen? <p>Oddveig svarte ut spørsmålene.</p> <p>Vedtak: Saken tas til orientering</p>
6	<p>Ny Giv i kretsarbeidet – Gruppearbeid Ingvill Jørgensen la frem bakgrunnen for gruppearbeidet. AU-medlemmene tok med kretsene i sine ansvarsområder i arbeidet.</p>
7	<p>Sentral valgkomite Bjørn Laugaland orienterte om arbeidet i sentral valgkomite. Ba om innspill på gode kandidater. Innspill fra møtet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er faktisk veldig trivelig å ha tillitsverv, men det vi hører at en ikke har tid! Trenger å få ut info om at det er viktig å være med som eier! <p>Vedtak: Saken tas til orientering</p>
8	<p>Fremlegging av gruppearbeidet</p> <p>Au-medlemmer la frem resultatet av gruppearbeidene:</p>

Åge Andre Brømnes med de tre kretsene fra Aust-Agder:

A: - Viktig med en klar instruks til kretsutvalget

- Viktig at leder i kretsutvalget får info om aktiviteter på alle dyreslag
- Gjerne samarbeid på tvers av kretser, men det må ikke bli for store avstander i kjøre.
- Kretsene i Aust-Agder ønsker å lage sosiale fjøsmøter for produsentene for å se hvordan andre driver, for lett å samle folk og viktig å ta med nye/mulige produsenter.

B: Samarbeidet med AU fungerer godt

C: Kretsene i Aust-Agder kan godt være med som pilot

Anne Lise Kindingstad med kretsene fra Ryfylke i tillegg til nordre Jæren og Kvitsøy:

A: Forventninger er: Vil ha med alle – det skal være konkurranse – gode møteplasser – økte tilførsler eller å stabilisere dette.

Nortura-møter – kontakt med kretsutvalget som vil engasjeres i møtene i stedet for at det blir tatt kontakt med andre organisasjoner som Sau & Geit.

Trenger Årshjul og konkretisering av hvem som har ansvar for hva. Krets – AU – Adm.

Ha møte med andre om en har et tema som er felles. Nortura, Tine, FK.

B: Møte i oktober felles med AU-medlem. Au medlem tar kontakt med kretslederne.

Gode innspill på møter o l som fungerer. Kan dette brukes for andre kretser?

C: Pilot? Ja.

Sigurd Høyland med Klepp og Hå:

A: Møter som Familiedag på Jærmuseet er veldig bra. Trenger også møter i enkelte kretser? Kretsutvalg lite kommunisert – må komme bedre frem.

Medlemskontakten må komme fra administrasjonen. Trenger flere ansatte.

Fellesmøter i lag med f. eks. Tine.

Interessante møter som f. eks. "å møte fjosveggen".

Kontakt for unge bønder – trenger egen person til dette.

B: Kunne bruke dyreslag/andre i AU når det er ønskelig.

C: Ønsker å være pilot sammen med Time (Klepp, Time, Hå)

Martin Mæland med kretsene i Dalane og Sirdal:

A: Har trua på enkle konkrete tiltak lokalt. Ønske om klar instruks for kretsutvalg.

B: Trenger bedre samhandling med AU

C: Ikkje ønske om å være pilot.

Jon Leif Eikaas med midtre og austre del av Vest-Agder(103, 104, 105), framført av Inger Liv Thoresen:

A: Kanskje på sikt vil dette kunne bidra positivt. Trenger gratis frakt på livdyr om du er ny medlem, velvilje til rimelig transport av livdyr til garden.

Fleksibilitet noen ganger, være med å slokke branner på temaer som kommer opp.

Trenger samarbeid med nabokretsene, vi kan være gode på forskjellige ting.

B: Bruke kretsutvalgssamlingen (det vi har på Kvås) – for kommunikasjon mot sine kretser.

C: Pilot? Ja.

	<p>Audun Meland med kretsene i Vestre/Øvre del av Vest-Agder (101, 102, 106):</p> <p>A:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trolig ikke mer tilførsel pga. dette • Trolig ikke bedre å være kretsleder – vanskeligere å rekruttere • Mer tilførsel kommer av god pris og gode betingelser og rådgiving ellers • Mer medlemspleie • Bedre finansieringsordninger for (nye) brukere f. eks. på livdyr <p>B:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gjøre "organisasjonspyramiden" bedre kjent. Gi bedre kunnskap om hvordan Nortura er bygget opp og hvordan det "virker". • Hvilke saker som bør tas administrativt og hva hører hjemme i tillitsmannsapparatet. <p>C:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vil ikke være pilot. <p>Willy Finnbakk med kretsene 90, 92,94:</p> <p>Innledning: Familiedag på Jærmuseet og grillkveld på Friluftshuset er viktig. Ikke ha møte for å ha møte. Trenger høringssaker. Vil jobbe gruppevis.</p> <p>A: Ja. Eierbrev er veldig bra. Bruke eierbrev til å korrigere konkurrenter. Info om kretsledere, oppfordre til å møte, ikke pålegge. Fokus på å gi tips om misnøye eller positive hendelser. Og på folk i næringen som sliter.</p> <p>Trenger liste på leverandører.</p> <p>B: Trenger opplysninger på hvem som er ansvarlig for kretsene. At vi har gruppearbeid sammen alltid.</p> <p>C: Vi samarbeider allerede. Vil utvikle Jærmuseet og Friluftshuset som møteplasser.</p>
<p>9</p>	<p>Avrapportering fra vedtektskomiteen.</p> <p>Bente Roer, medlem i vedtekts-komiteen, la frem saken. Belyste viktigheten av fremstillingen av vedtektene. Gikk gjennom forslagene til endringer.</p> <p>Innspill fra salen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bør bruke eier-begrepet i vedtektene. Er dette mulig? (Samvirkeloven bruker begrepet medlem) • Samarbeidet med samvirkeorganisasjonene er godt, blir det sagt. Gjelder dette også Coop? • Funksjonstid – er det mulig å kunne gjenvelge medlem i valgkomiteen? Viktig med kontinuitet. • Trenger mulighet for gjenvalg. Føler at utforming her er uklar! • Det er ikke presisert at en ikke kan gjenvelges! • Hva gjør en når medlem i valgkomite ikke kan fortsette av ulike grunner med funksjonstid på 3 år? Det bør kanskje være funksjonstid på 2 + 2 år = 4 år med mulighet for å gå ut etter 2 år. • Vedr. etterbetaling – det blir ikke etterbetaling etter at medlemskapet er opphørt? • Tilleggs-andeler – hvordan vil dette egentlig virke om noen få sitter med veldig høy egenkapital i selskapet – er det greit for Nortura? Noen vil da kanskje få for stor makt. • Vil ikke samvirkeloven begrense at noen få får for stor makt? • Bør en gå inn for at det skal stå at individuell medlemskapital MÅ utbetales?

	<p>Nå står det KAN.</p> <p>Vedtak: Saken tatt til orientering</p>
10	<p>Ny konsernstrategi. Kjell Rakkenes la frem saken, og informerte om hvordan takle de nye utfordringene man tror vil komme. Den norske bonden som avsender blir en viktig sak for å selge. Innspill fra møtet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Takk for god informasjon – og folk er opptatt av merking av produkter. Hvordan få til en klarere merking for å få tatt rett valg og vite noe om bonde og industri? • Bærekraft og forbruk, hva er det reelle kjøttforbruket i Norge, etter steike og koke-prosesser? Er det bruttotall vi ser, er det rett? • Dere har gode ideer, på bacon pakken står det spørsmål om du har husket å kjøpe egg, hvorfor står det ikke noe på egg-pakningen om bacon? Hva med samfunnsansvar og reklame? Men godt så langt. • Skryt til filmer/reklame med bonden i fokus. • Utfasing av Narasin i foret og tidsplanen her, burde en ikke brukt mer tid på dette med de store utfordringene/dilemmaene som oppstår om forbrukers oppfatning av dyrevelferd ikke stemmer overens med bransjen sin? • Tas det grep for å bruke 19000 eiere som forbrukere? <p>Vedtak: Saken tatt til orientering</p>
11	<p>Info fra fagutvalg Audun Meland orienterte om det som småfe: Fagutvalget har hatt oppe saken om prisløype og tidlig levering av lam, som en av hovedsakene. Bonden har respondert på dette på en utrolig måte, og leverte tidlig. Lam i butikk har vært etterlyst i hele høst og tidligere. Orienterte om egne varestrømmer som Klosterlam og andre, og om at kjedene ønsker diversitet på produkter. Det blir kanskje lite endringer på prisløypen neste år. En del misnøye med skyvning av leveransetidspunkt i andre deler av landet. Jordbruksforhandlingene og uttale til denne, har også vært en stor sak i utvalget. Trenger kampanjer på lammekjøtt.</p> <p>Martin Mæland om det som skjer i fagutvalg storfe. Ny medlem i utvalget, men veldig spennende og svært utfordrende. Jordbruksavtalen som endret kvalitetskrav til tillegg på storfe til O+ for å oppnå kr. 7,-, har vært en stor sak, sammen med konkurransesituasjonen i tilførselsmarkedet. Det er rift om det norske storfeet, forbruker vil helst ha norsk. Subsidierer vi konkurrentene våre? Feitt er en utfordring med det nye kvalitetstillegget, også mot konkurrenter. Markedet er en utfordring, spesielt på å ta ut pris på Norsk Kjøttfe. Utfordrer møtet på innspill på hvordan leveringsbetingelsene på storfe bør være! Konkurrenter spisser prisen for storfe fra bonden, utfordrer oss!</p> <p>Innspill:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er Norsk Kjøttfe utdatert? Bør vi kople varer opp mot raser i butikk? • Hva koster den "dyre" kjøttdeigen?

Sigurd Høyland om det som skjer på fjørfekjøtt.
Omstruktureringen på kylling har vært stor sak, Trøndelag er ikke klart ennå, men håper på en god løsning her for produsentene. Fokus på begrensninger i kostnader på transport, er med i en gruppe som ser på dette.
Har fått avtale med Norges Gruppen for salg av kylling i 2 + 2 år, denne er viktig for fremtiden for produsentene. Det er også endringer i vektene på kyllingen.
Narasin-fri kylling lager utfordringer i produksjonen, er bekymret for at tall på dødelighet går til Mattilsynet og myndighetene. Vi trenger en strategi på dette for at det ikke skal bli negativ fokusering i media.
Ser nå på ny prisløype som er målrettet på den størrelsen slakt som markedet ønsker.

Anne Lise Kindingstad om egg:

Har nå minimumslager og det blir ikke utslakting av høner i 2017. Hadde et trekk på prisen som ble brukt til markedsføring, dette har gitt resultater, overskuddet er borte. Og fagutvalget fikk regnskap over bruken av midlene.
Lav vekt på eggene levert fra Hå, noe var galt, og produsentene har nå fått tilbakebetalt etter det som egentlig ble levert.
Landbruksmeldingen skal opp i utvalget i nærmeste fremtid når den kommer.
Trenger å ha markedsregulering videre. Har hatt avgang på antall høner, så 5 produsenter har fått tilbud om å starte opp. Trenger mer frittgående ihht økende etterspørsel. Bedte dyremateriale gir lengre levetid på hønene.

Torgeir Erfjord orienterte fra fagutvalg gris, da Jon Leif Eikaas ikke kunne være med i møtet denne dagen.

Fokus på å balansere markedet er viktig sak, i tillegg til det politisk bestemte om å vaksinere mot rånesmak i stedet for kastrering. En del råner er det fortsatt rånesmak på etter vaksinasjonen, dette er en utfordring. Mål om at 10% av grisen skal vaksineres, dette har så langt lagt seg på 6 – 7%. Utfordringen er at det ikke fungerer med vaksine på alle. Rapport om utfordringene med MRSA, dette ble greit mottatt i mediene.

Dyrevelferd og inntransport, utfordringen er at Mattilsynet ikke er kalibrert.

Innspill er sendt til Animalia på dette.

Det har også vært en diskusjon på veivalg vedr. Duroc, trenger tilpasninger også for eksport, i tillegg til hvem som skal ha tilgang til rasen (KLF)?

Handlingsplan på gris kommer, utvalget skal være høringsinstans.

Innspill fra møtet til alle fagutvalgene:

- Taper konkurransen på storfe når vi er så steile på krysningsprosent. Trist at Narasin ikke er problemfritt.

Martin svarte: Trenger rasespesifikke produkter for å kunne selge pr. rase, trenger da mer enn 50%. Hva er egentlig rett rase med f. eks. to på 50%?

Torgeir orienterte om hvordan potten av midler fordeles på storfe.

- Trenger rasekrav og spesifikasjoner på produkt.
- Trenger å støtte avlsarbeidet på lang sikt for det beste for bonden.
- Savner en tydelig profil på å få inn mer kjøttfe i melkebesetninger.
- Viktig med tydelig profil i melk, Med leveringsbetingelsene som er nå, vil vi få inn mye storfe til slakt i desember?

Vedtak: Saken tatt til orientering

12	<p>Åpen post Disse tok opp saker: Åge Gyland: Orientering fra fagutvalgene er viktig – trenger diskusjoner på småfe med overproduksjon og lavere pris, i tillegg til fokus på storfe. Det kan være mange som prøver å få til høyere lammetall på grunn tilskuddet. Viktig å se på hvordan endringen av utbetalingstidspunktet for tilskudd kan på virke tilførselene. Dette må tenkes på, også innspill på fra utvalget og videre. Hans Aanestad jr.: Nova, det nye datasystemet SAP, hvordan er dette? Kvia-marka, hva vil skje her om retten til kjøp av tomt rundt det eksisterende området, faller bort? Ryktet sier at der er mulige kjøpere til området. Gunn Svihus: Meldte inn storfe til livdyrsalg for måneder siden, burde ikke disse fått tilbakemelding? Ellers må avregningene på livdyr bli rettere! Thore Håland: Helsegrisen – her trenger vi papir. Ståle Hetland: Hvor er Nortura-skiltet på Prima-bygget??? Gunnar Bjørndal: Hvordan skal arbeidet på Sørlandet dekkes når ny person ikke starter før 1. februar? Hva med å få mer arbeidskapasitet med utfordrende geografi og arbeidsmengde? Kjøttfeavslaget er også uten sekretær. Bjørn Ivar Bekkevold: Tidligere ønsket en flere folk på bygda, men det koster for mye. Hva med kostnaden på tillitsvalgte som ikke er valgt gjennomgående? Marianne S. Strøm: Bekymring for sak om Narasin – var fagutvalget tett nok på i denne saken, når det gjaldt innføring av det? Per Inge Egeland: Svinemarkedet er også utfordrende, trenger fokus på markedsføring også her, slik som på lam!</p> <p>Det ble svart på spørsmål og innspill.</p>
13	<p>Kort om budsjett i RU-Agro Ingvill orienterte om at budsjett for 2017 demokrati Agro er på linje med nivået fra 2016. Ellers vil det blir arrangert Julemøter i området – datoer kommer på medlemskalenderen!</p>
14	<p>Avslutning av møtet – evaluering. Kort evaluering av møtet – viktig med 2 dagers møte og applaus til Willy for første RU-møte og til organisasjonsleder – til begge for vel utført arbeid.</p>

Iren Vestersjø Hidle (s)

Egil Åmlid (s)

Willy Finnbakk (s)